

TÁRSULATI ÜGYEK.

Fegyzőkönyvi kivonatok a társulat üléseiről.

VIII. S Z A K Ü L É S.

1878. febr. 20.

Elnök: TAKÁCS JÁNOS.

I. Szily Kálmán felolvassa Antolik Károly aradi reáliskolai tanár értekezését „A villanyszikra sikamlásáról”. (Kivonatát lásd a 103-ik füzet 119—120 lapján).

2. Paszlavszky József egy ki-

váló nagy hólyagférget (*Echinococcus hominis*) mutat be. Ez alkalomból bővebben szól a hólyagférgekről, a galandférgekkel való összefüggésokről és azon kóros állapotokról, melyeket ezek az emberekben előidéznek. (L. a 105. füzetben.)

LEVÉLSZEKRÉNY.

(15.) EGY KÜLFÖLDI TEKINTÉLY NYILATKOZATA „MAGYARORSZÁG PÓKFAUNÁJÁRÓL.” — Herman Ottó Pókfaunájának II-ik kötetéről Dr. Koch, a világ-hírű arachnolog a szerzőhöz irt levelében így nyilatkozik:

„Nőttön növekvő érdeklődéssel tanulmányoztam át fölséges művének második kötetét s ez okozza azt, hogy csak ma írhatok a végett, hogy legmelegebb és legőszintébb köszönetemet fejezzem ki a mű közléseért; nézze el kérem a késlekedést; nem is akarhattam egyszerű köszönettel beérni, hanem nyilvánítani akartam nézeteimet is, a melyek az ön nézeteivel oly nagyon találnek.

Az ön bevezetése, az ön hitvallása, a mint ezt nevezi, voltaképen szivemből van mondva, s ezt minden bizonynyal minden természetvizsgáló, ki a kor színvonalán áll, készségesen alá fogja írni. Az az eredeti philosophiai levezetése a történelmi fejlődésnek, az — én nem akarok önnek csak szép szót mondani — mesterileg van keresztülvive; hogy ön a faj- és jegyzék-szatócskodást oly élesen ostorozza, az csak egy neme az igazságszolgáltatásnak, mely még sok egyéb fölött is ítéletet mond s arra való, hogy a természetrajz veszendőbe ment hitelét és tekintélyét újból helyreállítsa. Sajnálom, hogy Simon oly pórul jár, mert igen jó baráti viszonyban vagyok vele, azonban a mi a nyilvánosságának átadatott, az kell, hogy a legszigorúbb kritikát is kiállja. Mengével szemben kezében vannak a legcsattanósabb bizonyítékok, a melyek Darwin nézete mellett döntenek, s meglehet, hogy legközelebről már közre is adom.

Igen kitűnőnek találok a nemeknek ön által eszközölt csoportosítását és valóban lángeszűnek az életműködés összefoglalását. A mi azokat a lapos testeket illeti, a melyek némely fajknál előfordúlnak s a tartózkodásnak megfelelnek, úgy ezeket ki-

vált az ausztráliai alakoknál igen bőven, majdnem minden családban találtam, s a hozzájuk tartozó jegyzetekből mindig azt vettem ki, hogy épen úgy mint a mi *Epeira umbraticánk* és *Coriarachnénk* a fák kérge alatt tartózkodnak.

Az ön biológiai rendszerét oly szilárd alapnak tartom, a melyen ezentúl szakadatlanul tovább kellene építeni; kell hozzá még sok, terjedelmes kiegészítés, abból az anyagból, a melyet az exotikus alakok szolgáltatnak; e végett igen szükséges volna, hogy a helyes fölfoghatás értelmében más földrészekben a gyűjtések úgy történjenek, a mint én azokat saját tanulmányaim számára Ausztráliában eszközöltettem, t. i. nem csak gyűjteni, hanem észlelni is kellene stb. stb.”

Örömmel regisztráljuk e meleg elismerést, melylyel egy külföldi első rangú szakteknitely a társulatunk kiadásában megjelent műről nyilatkozik.

SZERK.

(16.) Sz. L. úrnak Gy.-on. Újabban jutott tudomásunkra, hogy Dalton: „New System of chemical Philosophie” című munkája német nyelvre le van fordítva, következő címmel: „Ein neues System des chemischen Theiles der Naturwissenschaft von John Dalton, aus dem englischen übersetzt von Friedrich Wolff der Weltweisheit Doctor und Professor am Joachimsthal'schen Gymnasium. 2 Bde mit Kupfer- tafeln. Berlin bei Julius Eduard Hitzig“ 1812

(17.) P. P. úrnak R.-ón. A szóda-víz, a mennyiben ügyetlen vagy nem szakavatott készítmód mellett az egészségre nézve kártékony lehet, (például, ha ólom-tartalmú készülékreszekkel érintkezésbe jő, vagy ha rothadásra hajlandó víz alkalmazatik készítéséhez), közegészségügyi szempontból a mesterséges ásvány-vizek közé sorolható, és arra a közegészségi törvény alkalmazandó.

T.

METEOROLOGIAI ÉS FÖLDDELEJESSÉGI FÖLJEGYZÉSEK A M. K. KÖZPONTI INTÉZETEN, BUDAPESTEN, 1878 MÁRCZIUS HÓBAN.

A.

Nap	Légnyomás milliméterben				Hőmérséklet C fokban				Párányomás milliméterben				Nedvesség százalékokban				Csapadék milliméterben
	7h reggel	2h d. u.	9h este	közép	7h reggel	2h d. u.	9h este	közép	7h reggel	2h d. u.	9h este	Közép	7h reggel	2h d. u.	9h este	közép	
1	752.8	750.5	750.7	751.3	1.8	4.7	4.2	3.6	3.9	6.0	6.0	5.3	75	94	94	88	● 5.8
2	46.8	46.1	46.8	46.6	7.5	12.3	12.7	10.8	7.3	8.0	7.5	7.6	94	75	69	79	● 3.1
3	50.1	50.7	52.3	51.0	9.9	12.3	8.8	10.3	6.8	5.9	4.9	5.9	74	55	58	62	—
4	55.6	56.9	59.1	57.2	5.0	8.4	5.5	6.3	4.3	3.9	3.0	3.7	66	48	45	53	● 0.3
5	59.6	57.4	56.5	57.8	0.1	9.7	4.3	4.6	3.3	3.1	4.3	3.6	72	34	70	59	—
6	54.0	50.8	45.0	49.9	4.0	10.6	8.7	7.8	5.4	5.0	6.2	5.5	88	52	74	71	—
7	37.5	38.4	42.0	39.3	8.4	7.2	3.6	6.4	5.9	4.5	3.5	4.6	71	60	58	63	●▲ 10.3
8	34.4	32.1	34.4	33.6	2.7	3.8	3.8	3.4	5.0	4.9	4.0	4.6	89	82	67	79	●▽ 15.8
9	38.8	41.6	46.9	42.4	1.1	3.4	0.6	1.7	4.0	2.9	2.8	3.2	81	50	57	63	●△ 0.6
10	50.8	51.8	52.7	51.8	1.5	3.4	0.9	0.3	2.6	3.3	3.1	3.0	62	56	71	63	*△ 0.4
11	53.8	53.1	51.5	52.8	0.9	6.2	4.6	3.3	3.8	3.3	3.8	3.6	88	46	60	65	—
12	45.2	40.6	43.1	43.0	6.6	8.5	2.7	5.9	4.3	5.3	3.9	4.5	59	64	70	64	●* 4.6
13	40.3	41.0	42.4	41.2	2.5	3.9	0.8	2.4	3.9	4.1	3.9	4.0	70	67	80	72	—
14	46.2	47.8	48.8	47.6	1.4	0.6	0.8	0.9	2.8	4.2	3.8	3.6	68	96	88	84	* 0.6
15	49.0	49.6	52.3	50.3	3.7	0.5	1.1	1.4	2.7	4.1	3.7	3.5	78	85	88	84	* 0.2
16	53.1	53.1	54.4	53.5	3.4	1.2	1.4	1.2	2.8	3.3	2.6	2.9	80	63	62	68	—
17	55.5	54.6	53.8	54.6	4.2	0.3	3.7	2.7	3.0	2.6	2.7	2.8	91	60	78	76	* 1.3
18	51.0	48.1	46.4	48.5	4.0	2.3	0.2	0.6	2.0	3.0	2.4	2.5	60	57	54	57	—
19	42.1	40.6	39.8	40.8	0.6	4.3	4.0	2.6	2.6	4.5	5.1	4.1	61	73	84	73	● 0.3
20	42.6	45.4	48.4	45.5	1.5	4.6	1.8	2.6	3.7	2.8	3.3	3.3	72	44	63	60	—
21	49.6	49.1	48.7	49.1	0.3	6.6	5.1	3.8	3.3	3.1	3.8	3.4	74	43	58	58	—
22	47.7	46.0	44.3	46.0	4.8	8.9	7.8	7.2	4.5	4.0	4.6	4.4	70	47	59	59	—
23	41.2	36.9	34.9	37.7	2.7	12.4	9.8	8.3	4.9	5.3	5.0	5.1	87	49	56	64	—
24	32.9	32.3	34.2	33.1	6.0	4.0	1.3	3.8	5.9	4.9	3.9	4.9	85	80	78	81	● 7.0
25	35.1	37.4	38.9	37.1	0.1	6.0	1.0	2.3	3.6	3.6	3.9	3.7	79	52	77	69	—
26	40.0	39.4	41.5	40.3	0.4	4.8	2.8	2.7	4.5	4.0	4.0	4.2	96	62	70	76	●* 1.9
27	43.9	45.2	46.9	45.3	0.8	5.8	1.7	2.8	3.3	2.8	2.9	3.0	68	41	57	55	—
28	46.3	44.8	44.1	45.1	1.7	9.2	7.5	5.0	3.3	2.7	4.6	3.5	82	31	60	58	—
29	43.4	41.9	38.7	41.3	3.7	8.0	8.8	6.8	4.3	6.6	7.1	6.0	72	82	84	79	● 5.7
30	35.3	35.4	34.2	35.0	9.1	18.2	13.6	13.6	6.3	8.4	6.6	7.2	73	54	57	61	—
31	33.3	35.0	35.1	34.5	8.6	11.1	7.8	9.2	7.0	6.7	6.1	6.6	84	68	78	77	—
Összesen	745.4	744.9	745.5	745.3	2.1	6.5	4.0	4.2	4.2	4.4	4.3	4.3	76.4	60.3	68.5	68.4	—

A hőmérséklet valódi közepe: + 4.1 C°. — A légnyomás maximuma: 759.6 milliméter 5-ikén reggel 7 óraker. — A légnyomás minimuma: 732.1 milliméter 8-ikán d. u. 2 óraker. — A hőmérséklet maximuma: + 18.2 C°. 30-ikán d. u. 2 óraker. — A hőmérséklet minimuma: — 4.2 C°. 17-ikén reggel 7 ór. — A nedvesség minimuma: 31%, 28-ikán d. u. 2 óraker. — A napok száma, melyeken csapadék esett: 15. — A csapadékok összege 58 millim. — Elpárolgás: 68.0 millim.

Jelek magyarázata: köd ☁, eső ☔, hó ❄, villámás ⚡, égi háború ☁, jégeső ❄, dara ▽, ónos idő ☁. harmatvíz ◡ jellel jelöltetik. — ny = nyoma.

METEOROLOGIAI ÉS FÖLDDELEJESSÉGI FÖLJEGYZÉSEK A M. K. KÖZPONTI INTÉZETEN, BUDAPESTEN, 1878 MÁRCZIUS HÓBAN.

B.

Nap	Szélirány és szél erő			Felhőzet				Ozon		Delejes elhajlás				Delejes intenzitás (N.)						
	7h	2h	9h	7h	2h	9h	közép	éj-jel.	nap-pul	8h	10h	2h	9h	8h	10h	2h	9h			
	reggel	d. u.	este	reggel	d. u.	este				reggel	d. e.	d. u.	este	reggel	d. e	d. u.	este			
1	E ¹	SW ¹	—	10	10	10	10.0	2	0.9	1.2	9.0	3.1	9.0	3.8	9.0	2.0	55.4	54.3	57.2	56.0
2	SW ³	SW ¹	W ³	10	8	2	6.7	1	5	1.3	2.7	4.9	1.6	56.2	52.7	57.0	57.2			
3	N ³	SW ⁵	SW ⁴	6	1	7	4.7	7	5	0.9	2.3	4.4	1.3	56.1	55.9	58.1	58.7			
4	W ⁴	W ⁷	W ⁵	0	0	0	0.0	8	4	1.3	1.5	5.1	2.3	57.6	57.4	59.3	58.0			
5	W ¹	S ¹	S ¹	1	1	1	1.0	4	1	1.4	2.3	6.2	2.2	57.7	55.9	57.3	57.0			
6	S ¹	SW ⁴	SW ²	9	4	10	7.7	2	6	1.0	1.7	4.6	2.1	58.0	56.5	57.8	56.4			
7	W ³	W ⁵	W ²	10	6	0	5.3	7	7	0.5	2.2	6.2	2.3	58.0	54.0	61.2	59.4			
8	W ⁵	W ⁶	W ⁶	10	10	2	7.3	8	9	1.4	3.2	5.2	2.3	57.0	55.2	60.1	57.9			
9	NW ⁴	NW ⁵	W ²	3	3	1	2.3	4	8	0.6	1.3	7.2	2.4	59.6	57.1	60.7	58.0			
10	NW ²	NW ⁸	—	0	4	0	1.3	6	6	0.4	1.4	6.2	2.3	57.7	54.0	57.0	58.7			
11	S ¹	SW ²	SW ³	8	6	7	7.0	6	5	1.0	2.1	6.6	2.0	57.7	55.3	56.4	55.3			
12	W ³	SW ³	SW ⁴	10	9	1	6.7	6	8	1.0	1.9	5.1	2.3	56.6	57.7	56.9	58.2			
13	W ⁵	W ⁴	W ⁵	1	8	1	3.3	8	8	1.0	2.3	5.0	8.0	55.4	59.3	58.2	57.9	56.4		
14	W ³	N ⁴	N ²	1	10	4	5.0	10	5	0.5	0.8	7.1	9.0	0.1	59.8	56.5	57.3	58.3		
15	NW ²	E ³	E ²	3	9	9	7.0	10	0	0.4	1.4	6.2	0.3	56.0	54.6	55.6	54.0			
16	NW ²	NW ³	NW ⁸	2	3	3	2.7	8	7	0.9	2.3	7.2	2.5	54.6	54.0	56.8	56.6			
17	N ²	N ²	NE ¹	2	7	0	3.0	7	8	0.6	3.0	6.7	0.5	56.3	54.2	56.0	55.6			
18	N ¹	N ²	NW ⁴	2	2	0	1.3	9	1	8.0	5.9	7.2	2.5	6.0	2.3	56.3	54.8	57.1	56.8	
19	NW ⁸	W ²	W ⁵	4	9	9	7.3	4	7	9.0	0.0	0.7	6.4	2.3	57.4	54.2	55.8	57.0		
20	W ⁵	W ⁶	NW ⁶	8	3	1	4.0	9	7	0.2	3.1	9.0	2.6	58.5	59.1	57.4	57.9			
21	NW ⁸	N ³	NW ⁵	1	0	7	2.7	8	6	0.2	2.5	9.2	2.3	57.1	53.7	55.6	57.1			
22	W ²	W ²	W ²	10	9	9	9.3	8	5	8.0	5.9	8.1	2.4	56.4	54.2	59.0	58.3			
23	—	SW ³	SW ³	3	9	3	5.0	0	5	5.9	4.8	5.9	4.4	7.4	2.3	60.0	56.6	58.6	58.6	
24	SW ²	W ⁴	W ³	10	9	0	6.3	7	9	9.0	0.3	9.0	1.8	8.9	2.0	61.3	58.5	58.9	58.4	
25	NW ²	NW ⁸	NW ¹	7	6	0	4.3	8	7	8.0	5.9	8.8	0.6	6.8	1.8	59.5	58.6	58.3	58.5	
26	N ²	N ³	N ³	9	10	8	9.0	2	7	5.9	2.1	7.3	1.8	59.1	58.0	58.7	57.5			
27	NW ⁴	NW ⁵	NW ⁸	9	4	0	4.3	8	7	5.9	8.1	8.4	1.8	58.5	56.2	55.8	58.6			
28	—	S ²	S ²	1	0	10	3.7	6	3	5.9	3.0	7.0	2.2	58.2	56.0	58.3	60.1			
29	SE ³	—	—	8	10	10	9.3	6	0	5.8	8.1	7.2	1.5	57.7	56.1	60.2	59.0			
30	S ²	S ²	—	5	5	8	6.0	6	5	5.8	5.0	6.2	1.6	56.7	55.0	56.5	57.6			
31	SE ¹	S ¹	S ¹	8	9	9	8.7	5	6	5.8	8.0	5.9	1.5	57.7	56.2	56.5	57.6			
Közép	—	—	—	5.5	5.9	4.3	5.2	6.1	5.4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

A szélirányok eloszlása : N. NE. E. SE. S. SW. W. NW. — Közép szél erősség : 2.7.

százalékokban : 13. 1. 4. 2. 12. 16. 30. 22.

A szélirányok jelölési módja ugyanaz, melyet Angolországban használnak, ú. m. *észak* = N (north), *dél* = S (south), *kelet* = E (east), *nyugat* = W (west).

Creative Commons License Deed

Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

Ez a [Legal Code \(Jogi változat, vagyis a teljes licenc\)](#) szövegének közérthető nyelven megfogalmazott kivonata.

[Figyelmeztetés](#)

A következőket teheted a művel:

szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet

származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre

kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).

Így add tovább! — Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

Az alábbiak figyelembevételével:

Engedélyezés — A szerzői jogok tulajdonosának engedélyével bármelyik fenti feltételtől [eltérhatsz](#).

Közkinccs — Where the work or any of its elements is in the [public domain](#) under applicable law, that status is in no way affected by the license.

Más jogok — A következő jogokat a licenc semmiben nem befolyásolja:

- Your fair dealing or [fair use](#) rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
- A szerző [személyhez fűződő](#) jogai
- Más személyeknek a művet vagy a mű használatát érintő jogai, mint például a [személyiségi jogok](#) vagy az adatvédelmi jogok.

- **Jelzés** — Bármilyen felhasználás vagy terjesztés esetén egyértelműen jelezned kell mások felé ezen mű licencfeltételeit.